EUROPESE
COMMISSIE

Straatsburg, 5.7.2016
COM(2016) 444 final

ANNEX 4

BIJLAGE

bij

voorstel voor een besluit van de Raad

betreffende de ondertekening namens de Europese Unie van de Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen Canada, enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten, anderzijds

BIJLAGE 20-A

Deel A

Geografische aanduidingen die aangeven dat product van oorsprong uit de Europese Unie is

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
České pivo		bier	Tsjechië
Žatecký Chmel		hop	Tsjechië
Hopfen aus der Hallertau		hop	Duitsland
Nürnberger Bratwürste**		vers, bevroren en verwerkt vlees	Duitsland
Nürnberger Rostbratwürste		vers, bevroren en verwerkt vlees	Duitsland
Schwarzwälder Schinken		vers, bevroren en verwerkt vlees	Duitsland
Aachener Printen		suikerwerk en gebakken producten	Duitsland

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Nürnberger Lebkuchen		suikerwerk en gebakken producten	Duitsland
Lübecker Marzipan		suikerwerk en gebakken producten	Duitsland
Bremer Klaben		suikerwerk en gebakken producten	Duitsland
Hessicher Handkäse		kaassoorten	Duitsland
Hessicher Handkäs		kaassoorten	Duitsland
Tettnanger Hopfen		hop	Duitsland
Spreewälder Gurken		verse en verwerkte groenten	Duitsland
Danablu		kaassoorten	Denemarken
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	tafelolijven en verwerkte olijven	Griekenland
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	suikerwerk en gebakken producten	Griekenland
Φέτα*	Feta	kaassoorten	Griekenland

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	Kalamata olijfolie	oliën en dierlijke vetten	Griekenland
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Kolymvari Chanion Kritis olijfolie	oliën en dierlijke vetten	Griekenland
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	Sitia Lasithiou Kritis olijfolie	oliën en dierlijke vetten	Griekenland
Ελαιόλαδο Λακωνία	Lakonia olijfolie	oliën en dierlijke vetten	Griekenland
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	specerijen	Griekenland
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	kaassoorten	Griekenland
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	kaassoorten	Griekenland
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	kaassoorten	Griekenland
Μανούρι	Manouri	kaassoorten	Griekenland
Κασέρι	Kasseri	kaassoorten	Griekenland
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantes Kastorias	verse en verwerkte groenten	Griekenland
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών	Fassolia Gigantes Elefantes Prespon Florinas	verse en verwerkte groenten	Griekenland

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Κονσερβολιά Αμφίσσης	Konservolia Amfissis	tafelolijven en verwerkte olijven	Griekenland
Λουκούμι Γεροσκήπου	Loukoumi Geroskipou	suikerwerk en gebakken producten	Cyprus
Baena		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Sierra Mágina		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Aceite del Baix Ebre-Montsía		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Oli del Baix Ebre-Montsía		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Aceite del Bajo Aragón		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Antequera		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Priego de Córdoba		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Sierra de Cádiz		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Sierra de Segura		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Sierra de Cazorla		oliën en dierlijke vetten	Spanje

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Siurana		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Aceite de Terra Alta		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Oli de Terra Alta		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Les Garrigues		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Estepa		oliën en dierlijke vetten	Spanje
Guijuelo		vers, bevroren en verwerkt vlees	Spanje
Jamón de Huelva		vers, bevroren en verwerkt vlees	Spanje
Jamón de Teruel		vers, bevroren en verwerkt vlees	Spanje
Salchichón de Vic		vers, bevroren en verwerkt vlees	Spanje
Llonganissa de Vic		vers, bevroren en verwerkt vlees	Spanje

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Mahón-Menorca		kaassoorten	Spanje
Queso Manchego		kaassoorten	Spanje
Cítricos Valencianos		vers en verwerkt fruit	Spanje
Cîtrics Valancians		vers en verwerkt fruit	Spanje
Jijona		suikerwerk en gebakken producten	Spanje
Turrón de Alicante		suikerwerk en gebakken producten	Spanje
Azafrán de la Mancha		specerijen	Spanje
Comté		kaassoorten	Frankrijk
Reblochon		kaassoorten	Frankrijk
Reblochon de Savoie		kaassoorten	Frankrijk
Roquefort		kaassoorten	Frankrijk
Camembert de Normandie		kaassoorten	Frankrijk

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Brie de Meaux		kaassoorten	Frankrijk
Emmental de Savoie		kaassoorten	Frankrijk
Pruneaux d'Agen		vers en verwerkt fruit	Frankrijk
Pruneaux d'Agen mi-cuits		vers en verwerkt fruit	Frankrijk
Huîtres de Marennes-Oléron		verse, bevroren en verwerkte visproducten	Frankrijk
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Chalosse		vers, bevroren en verwerkt vlees	Frankrijk
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		vers, bevroren en verwerkt vlees	Frankrijk
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		vers, bevroren en verwerkt vlees	Frankrijk
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		vers, bevroren en verwerkt vlees	Frankrijk
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		vers, bevroren en verwerkt vlees	Frankrijk

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		vers, bevroren en verwerkt vlees	Frankrijk
Jambon de Bayonne***		drooggezouten vlees	Frankrijk
Huile d'olive de Haute-Provence		oliën en dierlijke vetten	Frankrijk
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		etherische oliën	Frankrijk
Morbier		kaassoorten	Frankrijk
Epoisses		kaassoorten	Frankrijk
Beaufort***		kaassoorten	Frankrijk
Maroilles		kaassoorten	Frankrijk
Marolles		kaassoorten	Frankrijk
Munster*		kaassoorten	Frankrijk
Munster Géromé		kaassoorten	Frankrijk
Fourme d'Ambert		kaassoorten	Frankrijk
Abondance		kaassoorten	Frankrijk

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Bleu d'Auvergne		kaassoorten	Frankrijk
Livarot		kaassoorten	Frankrijk
Cantal		kaassoorten	Frankrijk
Fourme de Cantal		kaassoorten	Frankrijk
Cantalet		kaassoorten	Frankrijk
Petit Cantal		kaassoorten	Frankrijk
Tomme de Savoie		kaassoorten	Frankrijk
Pont - L'Evêque		kaassoorten	Frankrijk
Neufchâtel		kaassoorten	Frankrijk
Chabichou du Poitou		kaassoorten	Frankrijk
Crottin de Chavignol		kaassoorten	Frankrijk
Saint-Nectaire		kaassoorten	Frankrijk
Piment d'Espelette		specerijen	Frankrijk
Lentille verte du Puy		verse en verwerkte groenten	Frankrijk

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		azijn	Italië
Aceto balsamico di Modena		azijn	Italië
Cotechino Modena		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Zampone Modena		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Bresaola della Valtellina		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Mortadella Bologna		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Prosciutto di Parma		drooggezouten vlees	Italië
Prosciutto di S. Daniele		drooggezouten vlees	Italië
Prosciutto Toscano		drooggezouten vlees	Italië
Prosciutto di Modena		drooggezouten vlees	Italië
Provolone Valpadana		kaassoorten	Italië

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Taleggio		kaassoorten	Italië
Asiago*		kaassoorten	Italië
Fontina*		kaassoorten	Italië
Gorgonzola*		kaassoorten	Italië
Grana Padano		kaassoorten	Italië
Mozzarella di Bufala Campana		kaassoorten	Italië
Parmigiano Reggiano		kaassoorten	Italië
Pecorino Romano		kaassoorten	Italië
Pecorino Sardo		kaassoorten	Italië
Pecorino Toscano		kaassoorten	Italië
Arancia Rossa di Sicilia		vers en verwerkt fruit	Italië
Cappero di Pantelleria		vers en verwerkt fruit	Italië
Kiwi Latina		vers en verwerkt fruit	Italië

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		verse en verwerkte groenten	Italië
Mela Alto Adige		vers en verwerkt fruit	Italië
Südtiroler Apfel		vers en verwerkt fruit	Italië
Pesca e nettarina di Romagna		vers en verwerkt fruit	Italië
Pomodoro di Pachino		verse en verwerkte groenten	Italië
Radicchio Rosso di Treviso		verse en verwerkte groenten	Italië
Ricciarelli di Siena		suikerwerk en gebakken producten	Italië
Riso Nano Vialone Veronese		granen	Italië

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Speck Alto Adige		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Südtiroler Markenspeck		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Südtiroler Speck		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Veneto Valpolicella		oliën en dierlijke vetten	Italië
Veneto Euganei e Berici		oliën en dierlijke vetten	Italië
Veneto del Grappa		oliën en dierlijke vetten	Italië
Culatello di Zibello		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Garda		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Lardo di Colonnata		vers, bevroren en verwerkt vlees	Italië
Szegedi téliszalámi		vers, bevroren en verwerkt vlees	Hongarije

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Szegedi szalámi		vers, bevroren en verwerkt vlees	Hongarije
Tiroler Speck		vers, bevroren en verwerkt vlees	Oostenrijk
Steirischer Kren		verse en verwerkte groenten	Oostenrijk
Steirisches Kürbiskernöl		oliehoudende zaden	Oostenrijk
Queijo S. Jorge		kaassoorten	Portugal
Azeite de Moura		oliën en dierlijke vetten	Portugal
Azeites de Trás-os-Montes		oliën en dierlijke vetten	Portugal
Azeite do Alentejo Interior		oliën en dierlijke vetten	Portugal
Azeites da Beira Interior		oliën en dierlijke vetten	Portugal
Azeites do Norte Alentejano		oliën en dierlijke vetten	Portugal
Azeites do Ribatejo		oliën en dierlijke vetten	Portugal

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Pêra Rocha do Oeste		vers en verwerkt fruit	Portugal
Ameixa d'Elvas		vers en verwerkt fruit	Portugal
Ananás dos Açores / S. Miguel		vers en verwerkt fruit	Portugal
Chouriça de carne de Vinhais		vers, bevroren en verwerkt vlees	Portugal
Linguiça de Vinhais		vers, bevroren en verwerkt vlees	Portugal
Chouriço de Portalegre		vers, bevroren en verwerkt vlees	Portugal
Presunto de Barrancos		vers, bevroren en verwerkt vlees	Portugal
Queijo Serra da Estrela		kaassoorten	Portugal
Queijos da Beira Baixa		kaassoorten	Portugal
Queijo de Castelo Branco		kaassoorten	Portugal

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)
Queijo Amarelo da Beira Baixa		kaassoorten	Portugal
Queijo Picante da Beira Baixa		kaassoorten	Portugal
Salpicão de Vinhais		vers, bevroren en verwerkt vlees	Portugal
Gouda Holland		kaassoorten	Nederland
Edam Holland		kaassoorten	Nederland
Kalix Löjrom		verse, bevroren en verwerkte visproducten	Zweden
Magiun de prune Topoloveni		vers en verwerkt fruit	Roemenië

Deel B

Geografische aanduidingen die aangeven dat product van oorsprong uit Canada is

Aanduiding	Transliteratie (enkel ter informatie)	Productcategorie	Plaats van oorsprong (gebied, regio of plaats)

BIJLAGE 20-B

IN ARTIKEL 20.19, LEDEN 11 EN 12, BEDOELDE BENAMINGEN

Deel A

Valencia Orange
Orange Valencia
Valencia
Black Forest Ham
Jambon Forêt noire
Tiroler bacon[1]
Bacon Tiroler[1]
Parmesan
St. George Cheese
Fromage St-George[s]

Deel B

De benaming "comté", in combinatie met levensmiddelen wanneer deze wordt gebruikt ter aanduiding van een "county" (bv. "Comté du Prince-Edouard"; "Prince Edward County"; "Comté de Prescott-Russell"; "Prescott-Russell County").

De benaming "Beaufort", in combinatie met kaasproducten die zijn geproduceerd in de nabijheid van het geografische gebied "Beaufort range", Vancouver Island, British Columbia.

_____

[1] Spellingverschillen in het Engels of Frans zijn toegestaan, waaronder "Tyrol", "Tiroler", "Tyroler" en "Tirolien".

BIJLAGE 20-C

PRODUCTCATEGORIEËN

1. **Vers, bevroren en verwerkt vlees:** producten die vallen onder hoofdstuk 2 en de posten 16.01 of 16.02 van het Geharmoniseerd Systeem;

2. **drooggezouten vlees:** drooggezouten vleesproducten die vallen onder hoofdstuk 2 en de posten 16.01 of 16.02 van het Geharmoniseerd Systeem;

3. **hop:** producten die vallen onder post 12.10 van het Geharmoniseerd Systeem;

4. **verse, bevroren en verwerkte visproducten:** producten die vallen onder hoofdstuk 3 en de posten 16.03, 16.04 of 16.05 van het Geharmoniseerd Systeem;

5. **boter:** producten die vallen onder post 04.05 van het Geharmoniseerd Systeem;

6. **kaassoorten:** producten die vallen onder post 04.06 van het Geharmoniseerd Systeem;

7. **verse en verwerkte groenten:** producten die vallen onder hoofdstuk 7 van het Geharmoniseerd Systeem en producten met groenten die vallen onder hoofdstuk 20 van het Geharmoniseerd Systeem;

8. **vers en verwerkt fruit:** producten die vallen onder hoofdstuk 8 van het Geharmoniseerd Systeem en producten met fruit die vallen onder hoofdstuk 20 van het Geharmoniseerd Systeem;

9. **specerijen:** producten die vallen onder hoofdstuk 9 van het Geharmoniseerd Systeem;

10. **granen:** producten die vallen onder hoofdstuk 10 van het Geharmoniseerd Systeem;

11. **producten van de meelindustrie:** producten die vallen onder hoofdstuk 11 van het Geharmoniseerd Systeem;

12. **oliehoudende zaden:** producten die vallen onder hoofdstuk 12 van het Geharmoniseerd Systeem;

13. **dranken van plantenextracten:** producten die vallen onder post 13.02 van het Geharmoniseerd Systeem;

14. **oliën en dierlijke vetten:** producten die vallen onder hoofdstuk 15 van het Geharmoniseerd Systeem;

15. **suikerwerk en gebakken producten:** producten die vallen onder de posten 17.04, 18.06, 19.04 of 19.05 van het Geharmoniseerd Systeem;

16. **deegwaren:** producten die vallen onder post 19.02 van het Geharmoniseerd Systeem;

17. **tafelolijven en verwerkte olijven:** producten die vallen onder de posten 20.01 of 20.05 van het Geharmoniseerd Systeem;

18. **mosterdpasta:** producten die vallen onder postonderverdeling 2103.30 van het Geharmoniseerd Systeem;

19. **bier:** producten die vallen onder post 22.03 van het Geharmoniseerd Systeem;

20. **azijn:** producten die vallen onder post 22.09 van het Geharmoniseerd Systeem;

21. **etherische oliën:** producten die vallen onder post 33.01 van het Geharmoniseerd Systeem.

BIJLAGE 29-A

REGLEMENT VAN ORDE VOOR ARBITRAGE

Definities en algemene bepalingen

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en in het kader van dit reglement wordt verstaan onder:

adviseur: een natuurlijke persoon die door een partij is aangesteld om haar in verband met de arbitrageprocedure te adviseren of bij te staan;

arbitragepanel: een overeenkomstig artikel 29.7 ingesteld panel;

arbiter: een lid van een overeenkomstig artikel 29.7 ingesteld arbitragepanel;

assistent: een natuurlijke persoon die in het kader van het mandaat van een arbiter voor deze onderzoek verricht of ondersteunende taken uitvoert;

dag: een kalenderdag, tenzij anders is bepaald;

officiële vrije dag: elke zaterdag en zondag en alle andere door een partij voor de toepassing van dit reglement als vrije dag aangewezen dagen;

vertegenwoordiger van een partij: een persoon in dienst van of enige natuurlijke persoon aangewezen door een ministerie, een overheidsdienst of een ander overheidsorgaan van een partij, die de partij met betrekking tot een geschil op het gebied van deze overeenkomst vertegenwoordigt;

verwerende partij: de partij ten aanzien waarvan wordt gesteld dat zij de in artikel 29.2 bedoelde bepalingen heeft geschonden; en

verzoekende partij: elke partij die krachtens artikel 29.6 om de instelling van een arbitragepanel verzoekt;

2. De verwerende partij is belast met de logistieke organisatie van de arbitrageprocedures, in het bijzonder met de organisatie van de hoorzittingen, tenzij anders wordt overeengekomen. De partijen dragen echter elk voor een gelijk deel de administratieve kosten van de arbitrageprocedure alsmede de bezoldiging en alle reis-, logies- en algemene kosten van de arbiters en hun assistenten.

Kennisgevingen

3. Tenzij anders wordt overeengekomen, versturen de partijen en het arbitragepanel verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten per e-mail; op dezelfde dag wordt een kopie daarvan per fax, aangetekende post of koeriersdienst verzonden, dan wel tegen ontvangstbewijs afgegeven, of ingediend met een ander telecommunicatiemiddel waarbij de verzending ervan wordt geregistreerd. Een e-mailbericht wordt geacht te zijn ontvangen op de datum van verzending, tenzij wordt aangetoond dat dit niet het geval is.

4. Wanneer een partij schriftelijk communiceert, verstrekt zij de andere partij en elk van de arbiters een elektronische kopie van haar communicatie.

5. Kleine verschrijvingen in verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten in verband met de arbitrageprocedure kunnen worden hersteld door de indiening van een nieuw document waarin de wijzigingen duidelijk zijn aangegeven.

6. Indien de laatste dag waarop een document kan worden ingediend, valt op een officiële vrije dag of rustdag van Canada of de Europese Unie, kan het document op de volgende werkdag worden ingediend. Documenten, kennisgevingen of verzoeken van welke aard ook worden niet geacht te zijn ontvangen op een officiële vrije dag.

7. Afhankelijk van de bepalingen waarop het geschil betrekking heeft, wordt van alle verzoeken en kennisgevingen die overeenkomstig dit hoofdstuk aan het Gemengd Comité voor de CETA worden gezonden, tevens een kopie gestuurd naar de andere institutionele organen ter zake.

Aanvang van arbitrage

8. Tenzij de partijen anders overeenkomen, komen zij binnen zeven werkdagen na de datum van instelling van het arbitragepanel met dat panel bijeen om te beslissen over aangelegenheden die de partijen of het arbitragepanel passend achten, met inbegrip van de aan de arbiters verschuldigde bezoldigingen en onkostenvergoedingen, die aan de WTO-normen moeten beantwoorden. De bezoldiging van de assistent van een arbiter mag niet meer bedragen dan 50 % van de volledige bezoldiging van die arbiter. De arbiters en de vertegenwoordigers van de partijen kunnen per telefoon of per videoconferentie aan deze bijeenkomst deelnemen.

9. a) Tenzij de partijen binnen vijf werkdagen na de datum van instelling van het arbitragepanel anders overeenkomen, luidt de taakomschrijving van dit panel als volgt: *"in het licht van de desbetreffende bepalingen van de overeenkomst de in het verzoek om instelling van het arbitragepanel beschreven aangelegenheid onderzoeken, zich uitspreken over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met de in artikel 29.2 bedoelde bepalingen en een uitspraak doen overeenkomstig de artikelen 29.10, 29.17 en 29.18."*

   b) De partijen stellen het arbitragepanel binnen drie werkdagen in kennis van de overeengekomen taakomschrijving.

   c) Het arbitragepanel kan uitspraak doen over zijn eigen bevoegdheid.

Eerste stukken

10. Uiterlijk tien dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel dient de verzoekende partij haar eerste schriftelijke stuk in. Uiterlijk 21 dagen na de datum van indiening van het eerste schriftelijke stuk dient de verwerende partij haar verweerschrift in.

Werkwijze van arbitragepanels

11. De voorzitter van het arbitragepanel zit alle bijeenkomsten van het panel voor. Een arbitragepanel kan de bevoegdheid tot het nemen van administratieve en procedurele besluiten aan de voorzitter delegeren.

12. Bij de hoorzittingen worden de te horen personen in persoon gehoord. Tenzij in dit hoofdstuk anders is bepaald en onverminderd punt 30, kan het arbitragepanel bij zijn andere werkzaamheden alle communicatiemiddelen gebruiken, waaronder telefoon-, fax- en computerverbindingen.

13. Hoewel alleen arbiters aan de beraadslagingen van het arbitragepanel mogen deelnemen, kan het panel toestaan dat zijn assistenten de beraadslagingen van het panel bijwonen.

14. Het opstellen van uitspraken is een exclusieve bevoegdheid van het arbitragepanel, die niet mag worden gedelegeerd.

15. Bevindingen, vaststellingen en aanbevelingen van het arbitragepanel overeenkomstig de artikelen 29.9 en 29.10 worden bij consensus aangenomen; wanneer geen consensus kan worden bereikt, gebeurt dit met meerderheid van stemmen van de leden ervan.

16. Arbiters kunnen geen afzonderlijke meningen geven over aangelegenheden waarover geen unanimiteit werd bereikt.

17. Wanneer zich een procedureel vraagstuk voordoet dat niet in de bepalingen van hoofdstuk negenentwintig (Geschillenbeslechting) is geregeld, kan het arbitragepanel na overleg met de partijen een geschikte procedure vaststellen die in overeenstemming is met die bepalingen en een gelijke behandeling van de partijen waarborgt.

18. Wanneer het arbitragepanel van oordeel is dat een procedurele termijn moet worden gewijzigd of dat een andere procedurele of administratieve aanpassing nodig is voor de billijkheid of de efficiëntie van de procedure, stelt het de partijen schriftelijk in kennis van de redenen voor de wijziging of aanpassing onder vermelding van de vereiste termijn of aanpassing. Het arbitragepanel kan die wijziging of aanpassing na overleg met de partijen goedkeuren.

19. Alle in dit hoofdstuk en in deze bijlage vermelde termijnen kunnen met wederzijdse instemming van de partijen worden gewijzigd. Het arbitragepanel kan op verzoek van een partij de toepasselijke procedurele termijnen wijzigen.

20. Het arbitragepanel schort zijn werkzaamheden op:

    a) op verzoek van de verzoekende partij voor een in het verzoek vermelde periode van maximaal twaalf opeenvolgende maanden, en hervat zijn werkzaamheden op verzoek van die partij; dan wel

    b) nadat het zijn tussentijds verslag heeft uitgebracht of, in het geval van een procedure betreffende een geschil over de gelijkwaardigheid in het kader van artikel 29.14 of een procedure in het kader van artikel 29.15, uitsluitend op verzoek van beide partijen voor een in het verzoek vermelde termijn, en hervat zijn werkzaamheden op verzoek van een van de partijen.

    Als tegen het eind van de in het verzoek om opschorting vermelde termijn geen verzoek om hervatting van de werkzaamheden van het arbitragepanel is ingediend, wordt de procedure beëindigd. De beëindiging van de werkzaamheden van het arbitragepanel doet geen afbreuk aan de rechten van de partijen in een andere procedure over dezelfde aangelegenheid in het kader van hoofdstuk negenentwintig (Geschillenbeslechting).

Vervanging

21. Indien een arbiter niet aan de procedure kan deelnemen, zich terugtrekt of moet worden vervangen, wordt overeenkomstig artikel 29.7, lid 3, een vervanger aangewezen.

22. Wanneer een partij van oordeel is dat een arbiter de gedragscode van bijlage 29-B ("gedragscode") schendt en om die reden moet worden vervangen, deelt zij dit de andere partij mee binnen 15 dagen nadat zij kennis heeft genomen van de omstandigheden die aan de schending van de gedragscode door de arbiter ten grondslag liggen.

23. Wanneer een partij van oordeel is dat een arbiter die niet de voorzitter is, de gedragscode schendt, treden de partijen met elkaar in overleg en besluiten zij in voorkomend geval de arbiter te vervangen en overeenkomstig de procedure van artikel 29.7, lid 3, een vervanger aan te wijzen.

    Indien de partijen het niet eens worden over de vraag of een arbiter moet worden vervangen, kan een partij verzoeken de aangelegenheid aan de voorzitter van het arbitragepanel voor te leggen, wiens beslissing definitief is.

    Indien de voorzitter, naar aanleiding van een dergelijk verzoek, van oordeel is dat een arbiter de gedragscode schendt, wijst hij of zij door loting een nieuwe arbiter aan uit de personen op de in artikel 29.8, lid 1, bedoelde lijst waarop de oorspronkelijke arbiter stond vermeld. Indien de oorspronkelijke arbiter krachtens artikel 29.7 door de partijen was gekozen, wordt de vervanger door loting aangewezen uit de personen die overeenkomstig artikel 29.8, lid 1, zijn voorgesteld door de verzoekende partij en door de verwerende partij. De nieuwe arbiter wordt binnen vijf werkdagen na de indiening van het verzoek bij de voorzitter van het arbitragepanel aangewezen.

24. Wanneer een partij van oordeel is dat de voorzitter van het arbitragepanel de gedragscode schendt, treden de partijen met elkaar in overleg en besluiten zijn in voorkomend geval de voorzitter te ontslaan en overeenkomstig de procedure van artikel 29.7, lid 3, een vervanger aan te wijzen.

Indien de partijen het niet eens worden over de vraag of de voorzitter moet worden vervangen, kan elke partij verzoeken de aangelegenheid aan de overige twee arbiters voor te leggen. De beslissing van de arbiters over de noodzaak tot vervanging van de voorzitter is definitief.

Indien de arbiters vaststellen dat de voorzitter de gedragscode schendt, wijzen zij door loting een nieuwe voorzitter aan uit de overige personen op de in artikel 29.8, lid 1, bedoelde lijst. De nieuwe voorzitter wordt aangewezen binnen vijf werkdagen na de indiening van het in dit punt bedoelde verzoek.

Indien de arbiters niet binnen tien dagen nadat de zaak aan hen is voorgelegd, tot een besluit kunnen komen, dan is de procedure van artikel 29.7 van toepassing.

25. De arbitrageprocedure wordt geschorst zolang de procedures bedoeld in de punten 21 tot en met 24 niet zijn voltooid.

Hoorzittingen

26. De voorzitter stelt in overleg met de partijen en de overige arbiters de datum en het tijdstip van de hoorzitting vast en zendt de partijen hiervan een schriftelijke bevestiging. Behoudens het bepaalde in punt 39 wordt deze informatie door de partij die met de logistieke organisatie van de procedure is belast, tevens openbaar gemaakt.

27. Tenzij de partijen anders overeenkomen, wordt de hoorzitting in Brussel gehouden als Canada de verzoekende partij is en in Ottawa als de Europese Unie de verzoekende partij is.

28. Over het algemeen vindt er slechts één hoorzitting plaats. Het arbitragepanel kan op eigen initiatief of op verzoek van een partij één aanvullende hoorzitting organiseren wanneer het geschil uitzonderlijk complexe vraagstukken meebrengt. Voor de procedures van de artikelen 29.14 en 29.15 vinden geen aanvullende hoorzittingen plaats, tenzij er sprake is van geschillen over de naleving en over de gelijkwaardigheid.

29. Alle arbiters zijn gedurende de gehele hoorzitting aanwezig.

30. De volgende personen kunnen een hoorzitting bijwonen, ongeacht of de procedure openstaat voor het publiek:

    a) vertegenwoordigers van de partijen;

    b) adviseurs van de partijen;

    c) administratief personeel, tolken, vertalers en notulisten; en

    d) assistenten van de arbiters.

    Alleen de vertegenwoordigers en de adviseurs van de partijen mogen het woord tot het arbitragepanel richten.

31. Uiterlijk vijf werkdagen voor de datum van een hoorzitting verstrekt elke partij het arbitragepanel en de andere partij een lijst met de namen van de natuurlijke personen die namens die partij op de hoorzitting pleidooien of uiteenzettingen zullen houden en van andere vertegenwoordigers of adviseurs die de hoorzitting zullen bijwonen.

32. De hoorzitting wordt door het arbitragepanel op de volgende wijze gevoerd, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de verzoekende partij en de verwerende partij evenveel tijd krijgen toegewezen:

    pleidooi

    a) pleidooi door de verzoekende partij;

    b) antwoord door de verwerende partij;

    weerlegging

    a) repliek van de verzoekende partij;

    b) dupliek door de verwerende partij;

33. Het arbitragepanel kan op elk ogenblik van de hoorzitting aan een van beide partijen vragen stellen.

34. Het arbitragepanel verstrekt de partijen na ontvangst van hun opmerkingen een definitief proces-verbaal van elke hoorzitting.

35. Elke partij kan binnen tien werkdagen na de datum van de hoorzitting bij de arbiters en de andere partij een aanvullend schriftelijk stuk indienen over alle aspecten die tijdens de hoorzitting aan de orde zijn gekomen.

Schriftelijke vragen

36. Het arbitragepanel kan op elk moment van de procedure schriftelijke vragen aan een of aan beide partijen stellen. Beide partijen ontvangen een kopie van de vragen van het arbitragepanel.

37. Elke partij verstrekt voorts aan de andere partij een kopie van haar schriftelijke antwoord op de vragen van het arbitragepanel. Elke partij wordt in de gelegenheid gesteld binnen vijf werkdagen na de datum van ontvangst van de kopie schriftelijke opmerkingen over het antwoord van de andere partij te maken.

Transparantie en vertrouwelijkheid

38. Behoudens het bepaalde in punt 39 maakt elke partij haar ingediende opmerkingen en stukken openbaar en, tenzij de partijen anders besluiten, zijn de hoorzittingen van het arbitragepanel zijn toegankelijk voor het publiek.

39. Het arbitragepanel komt in besloten zitting bijeen wanneer de stukken en pleidooien van een partij vertrouwelijke zakelijke informatie bevatten. Wanneer een hoorzitting van het arbitragepanel achter gesloten deuren plaatsvindt, respecteren de partijen het vertrouwelijke karakter van de hoorzitting. Elk van beide partijen en hun adviseurs behandelen informatie die door de andere partij aan het arbitragepanel is verstrekt en als vertrouwelijk is aangemerkt, als vertrouwelijk. Wanneer een door een partij bij het arbitragepanel ingediend schriftelijk stuk vertrouwelijke informatie bevat, verstrekt zij binnen 15 dagen tevens een niet-vertrouwelijke versie van het schriftelijke stuk, die openbaar mag worden gemaakt.

Eenzijdige contacten

40. Het arbitragepanel komt niet met een partij bijeen en neemt evenmin contact op met een partij in afwezigheid van de andere partij.

41. Een arbiter mag inhoudelijke aspecten van de procedure niet met een partij of de partijen bespreken in afwezigheid van de andere arbiters.

Informatie en technisch advies

42. Het arbitragepanel kan op verzoek van een partij bij het geschil of op eigen initiatief informatie en technisch advies inwinnen bij elke persoon of instantie die het geschikt acht, met inachtneming van de voorwaarden die door de partijen zijn overeengekomen. Alle op deze manier verkregen informatie moet voor opmerkingen aan elke partij worden voorgelegd.

Stukken amicus curiae

43. Niet-gouvernementele personen die in een partij zijn gevestigd, kunnen als amicus curiae opmerkingen indienen bij het arbitragepanel in overeenstemming met het bepaalde in de volgende punten.

44. Tenzij de partijen binnen vijf dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel anders overeenkomen, kan het arbitragepanel ongevraagde schriftelijke stukken in ontvangst nemen, op voorwaarde dat deze stukken binnen tien dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel worden ingediend, met inbegrip van eventuele bijlagen in elk geval niet meer dan vijftien getypte bladzijden tellen en direct van belang zijn voor de kwestie die door het arbitragepanel wordt onderzocht.

45. Deze schriftelijke stukken bevatten een beschrijving van de natuurlijke of rechtspersoon die het stuk indient, met inbegrip van de aard van zijn activiteiten en zijn financieringsbron, alsook nadere gegevens over het belang dat die persoon bij de arbitrageprocedure heeft. De stukken worden opgesteld in de talen die de partijen overeenkomstig de punten 48 en 49 hebben gekozen.

46. Het arbitragepanel vermeldt in zijn uitspraak alle stukken die het overeenkomstig dit reglement heeft ontvangen. Het is niet verplicht in zijn uitspraak op de in die stukken naar voren gebrachte argumenten in te gaan. Het arbitragepanel legt elk stuk dat het ontvangt aan de partijen voor opdat deze daarover opmerkingen kunnen maken.

Dringende gevallen

47. In dringende gevallen als bedoeld in artikel 29.11 past het arbitragepanel de in dit reglement vastgestelde termijnen in overleg met de partijen zo nodig aan, in welk geval het de partijen daarvan in kennis stelt.

Werktaal voor procedure, vertaling en vertolking

48. Tijdens het in artikel 29.7, lid 2, bedoelde overleg, en uiterlijk op de in punt 8 bedoelde bijeenkomst, proberen de partijen tot overeenstemming te komen over een gemeenschappelijke werktaal voor de procedure voor het arbitragepanel.

49. Indien de partijen niet tot overeenstemming kunnen komen over een gemeenschappelijke werktaal, draagt elke partij de zorg en de kosten voor de vertaling van haar schriftelijke stukken in de door de andere partij gekozen taal. De verwerende partij zorgt voor de vertolking van de pleidooien in de door de partijen gekozen talen.

50. Uitspraken van het arbitragepanel worden gedaan in de door de partijen gekozen taal of talen.

51. Eventuele kosten voor de vertaling van een uitspraak van het arbitragepanel in de door de partijen gekozen taal of talen worden gelijkelijk door de partijen gedragen.

52. Een partij kan opmerkingen maken over de nauwkeurigheid van een overeenkomstig dit reglement gemaakte vertaling van een document.

Berekening van termijnen

53. Tenzij anders is bepaald, worden alle in dit hoofdstuk en in deze bijlage vastgestelde termijnen, met inbegrip van die waarbinnen arbitragepanels moeten kennisgeven van hun uitspraken, gerekend in kalenderdagen vanaf de dag die volgt op de dag waarop het desbetreffende besluit wordt genomen of het desbetreffende feit plaatsvindt.

54. Wanneer een partij een document ingevolge de toepassing van punt 6 niet op dezelfde datum als de andere partij ontvangt, worden termijnen die ingaan vanaf de datum van ontvangst van dat document, vanaf de laatste datum van ontvangst berekend.

Andere procedures

55. De in dit reglement vermelde termijnen worden aangepast overeenkomstig de bijzondere termijnen waarin is voorzien voor de vaststelling van een uitspraak van het arbitragepanel in de procedures in het kader van de artikelen 29.14 en 29.15.

56. Indien het oorspronkelijke arbitragepanel, of één of meer van de leden ervan, niet opnieuw kan (kunnen) bijeenkomen voor de in de artikelen 29.14 en 29.15 bedoelde procedures, is de procedure van artikel 29.7 van toepassing. De termijn voor de kennisgeving van de uitspraak wordt in dat geval met twintig dagen verlengd.

BIJLAGE 29-B

GEDRAGSCODE VOOR ARBITERS EN BEMIDDELAARS

Definities

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk en in het kader van deze gedragscode wordt verstaan onder:

   arbiter: een lid van een overeenkomstig artikel 29.7 ingesteld arbitragepanel;

   assistent: een natuurlijke persoon die in het kader van het mandaat van een arbiter voor deze onderzoek verricht of ondersteunende taken uitvoert;

   kandidaat: een persoon wiens naam voorkomt op de in artikel 29.8 bedoelde lijst van arbiters en wiens aanwijzing als arbiter overeenkomstig artikel 29.7 wordt overwogen;

   bemiddelaar: een natuurlijke persoon die een bemiddelingsprocedure overeenkomstig artikel 29.5 leidt;

   procedure: tenzij anders aangegeven, een arbitrageprocedure;

   personeel: met betrekking tot een arbiter, andere natuurlijke personen dan assistenten die onder zijn leiding en toezicht werkzaam zijn.

Verantwoordelijkheden van kandidaten en arbiters

2. Kandidaten en arbiters vermijden laakbaar gedrag en de schijn van laakbaar gedrag, zijn onafhankelijk en onpartijdig, vermijden directe en indirecte belangenconflicten en nemen bij hun gedrag de hoogste normen in acht, teneinde de integriteit en onpartijdigheid van het geschillenbeslechtingsmechanisme te garanderen. Voormalige arbiters leven de verplichtingen in de punten 16 tot en met 19 na.

Openbaarmakingsplicht

3. Voorafgaand aan de bevestiging van hun aanwijzing als arbiter op grond van dit hoofdstuk geven de kandidaten opening van zaken over alle belangen, relaties of aangelegenheden die van invloed kunnen zijn op hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij tijdens de procedure de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid zouden kunnen wekken. Daartoe stellen de kandidaten alles in het werk wat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om na te gaan of er sprake is van dergelijke belangen, relaties of aangelegenheden.

4. Onverminderd het algemene karakter van het bovenstaande, geven de kandidaten opening van zaken over de volgende belangen, relaties en aangelegenheden:

    1) alle financiële belangen van de kandidaat:

        a) bij de procedure of het resultaat daarvan, en

        b) bij een administratieve procedure, een procedure van een interne rechtbank of een andere procedure van een panel of comité, voor zover die procedure betrekking heeft op vraagstukken waarover in de loop van de procedure waarvoor de aanstelling van de kandidaat wordt overwogen, mogelijk een besluit wordt genomen;

    2) alle financiële belangen van de werkgever, partner, zakenpartner of familieleden van de kandidaat:

        a) bij de procedure of het resultaat daarvan, en

        b) bij een administratieve procedure, een procedure van een interne rechtbank of een andere procedure van een panel of comité, voor zover die procedure betrekking heeft op vraagstukken waarover in de loop van de procedure waarvoor de aanstelling van de kandidaat wordt overwogen, mogelijk een besluit wordt genomen;

    3) alle eerdere of huidige financiële, zakelijke, professionele, familie- of sociale relaties met de belanghebbenden in het kader van de procedure of hun raadsman, dan wel dergelijke relaties waarbij de werkgever, partner, zakenpartner of familieleden van de kandidaat betrokken zijn; en

    4) openlijke betuiging van steun voor of wettelijke of andere vertegenwoordiging betreffende een geschilpunt in het kader van de procedure of met betrekking tot dezelfde aangelegenheden.

5. De kandidaten of de arbiters richten mededelingen betreffende feitelijke of mogelijke schendingen van deze gedragscode tot het Gemengd Comité voor de CETA, ter overweging door de partijen.

6. Na hun aanwijzing blijven de arbiters alles in het werk stellen wat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om na te gaan of er sprake is van de in punt 3 bedoelde belangen, relaties of aangelegenheden en geven zij in voorkomend geval opening van zaken. Op grond van de verplichting tot openbaarmaking zijn de arbiters voortdurend gehouden opening van zaken te geven over dergelijke belangen, relaties of aangelegenheden die zich tijdens elke fase van de procedure kunnen voordoen. De arbiters geven opening van zaken over dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden door daarvan onverwijld schriftelijk mededeling te doen aan het Gemengd Comité voor de CETA, ter overweging door de partijen.

Taken van arbiters

7. Na hun aanwijzing zijn de arbiters beschikbaar voor de vervulling van hun taken die zij gedurende de gehele procedure nauwgezet, snel en billijk uitoefenen.

8. De arbiters onderzoeken uitsluitend vragen die in de procedure aan de orde worden gesteld en voor de uitspraak noodzakelijk zijn, en delegeren deze taak niet aan een andere persoon.

9. De arbiters nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat hun assistenten en personeel bekend zijn met de punten 2 tot en met 6, alsmede 17 tot en met 19, en deze naleven.

10. De arbiters onthouden zich van eenzijdige contacten in verband met de procedure.

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van arbiters

11. De arbiters vermijden de schijn van partijdigheid en laten zich niet leiden door eigenbelang, druk van buitenaf, politieke overwegingen, publieke protesten, loyaliteit aan een partij of vrees voor kritiek.

12. De arbiters mogen direct noch indirect verplichtingen aangaan of voordelen aanvaarden die op welke wijze dan ook de goede uitoefening van hun taken verstoren of lijken te verstoren.

13. De arbiters mogen hun positie als lid van het arbitragepanel niet gebruiken om persoonlijke of particuliere belangen te dienen en onthouden zich van handelingen die de indruk kunnen wekken dat anderen in een bijzondere positie verkeren waardoor zij invloed op hen kunnen uitoefenen.

14. De arbiters laten hun gedrag of oordeel niet beïnvloeden door financiële, zakelijke, professionele, familiale of sociale relaties of verantwoordelijkheden.

15. De arbiters moeten vermijden relaties aan te gaan en financiële belangen te verwerven wanneer daardoor hun onpartijdigheid in het gedrang kan komen of wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daardoor de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid wordt gewekt.

Verplichtingen van voormalige arbiters

16. Voormalige arbiters vermijden handelingen die de schijn kunnen wekken dat zij bij de uitoefening van hun taken partijdig waren of voordeel hadden van het besluit of de uitspraak van het arbitragepanel.

Vertrouwelijkheid

17. De arbiters of voormalige arbiters mogen op geen enkel tijdstip niet-openbare informatie over of verkregen tijdens een procedure openbaar maken of gebruiken, behalve voor de doeleinden van die procedure, en mogen deze informatie in geen geval openbaar maken of gebruiken om persoonlijk voordeel te behalen, anderen voordeel te verschaffen of de belangen van anderen te schaden.

18. De arbiters mogen uitspraken van het arbitragepanel of delen daarvan niet openbaar maken voordat zij overeenkomstig dit hoofdstuk worden bekendgemaakt.

19. De arbiters of voormalige arbiters mogen op geen enkel tijdstip informatie over de beraadslagingen van een arbitragepanel of over het standpunt van een panellid openbaar maken.

Kosten

20. De arbiters houden de aan de procedure bestede tijd en de hiervoor gedane uitgaven, alsmede de door zijn assistent hieraan bestede tijd en hiervoor gedane uitgaven, bij en overleggen hiervan een eindafrekening.

Bemiddelaars

21. Deze gedragscode is mutatis mutandis van toepassing op bemiddelaars.

BIJLAGE 29-C

REGLEMENT VAN ORDE VOOR BEMIDDELING

Artikel 1

Doel

Overeenkomstig artikel 29.5 heeft deze bijlage tot doel ervoor te zorgen dat door middel van een alomvattende en snelle procedure en met behulp van een bemiddelaar gemakkelijker een onderling overeengekomen oplossing wordt bereikt.

AFDELING A

Bemiddelingsprocedure

Artikel 2

Inleiding van procedure

1. Een partij kan te allen tijde verzoeken dat de partijen deelnemen aan een bemiddelingsprocedure. Een dergelijk verzoek wordt aan de andere partij schriftelijk gedaan. Het verzoek moet nauwkeurig genoeg zijn om de zorgen van de verzoekende partij duidelijk tot uitdrukking te laten komen en in het verzoek moet:

   a) worden aangegeven om welke specifieke maatregel het gaat;

   b) worden aangegeven wat volgens de verzoekende partij de negatieve gevolgen van de maatregel voor de handel of de investeringen tussen de partijen zijn of zullen zijn; en

   c) worden toegelicht wat volgens de verzoekende partij het verband tussen die gevolgen en de maatregel is.

2. De bemiddelingsprocedure kan alleen met wederzijdse instemming van de partijen worden ingeleid. Wanneer een partij krachtens lid 1 om bemiddeling verzoekt, neemt de andere partij het verzoek in welwillende overweging en antwoordt zij schriftelijk binnen tien dagen na ontvangst ervan.

Artikel 3

Keuze van bemiddelaar

1. Bij de aanvang van de bemiddelingsprocedure bereiken de partijen, indien mogelijk uiterlijk 15 dagen na de ontvangst van het antwoord op het verzoek om bemiddeling, overeenstemming over een bemiddelaar.

2. Een bemiddelaar mag geen onderdaan van een van de partijen zijn, tenzij de partijen anders overeenkomen.

3. De bemiddelaar is de partijen op onpartijdige en transparante wijze behulpzaam bij het scheppen van duidelijkheid over de maatregel en de mogelijke gevolgen ervan voor de handel, en bij het bereiken van een onderling overeengekomen oplossing. Ingevolge punt 21 van bijlage 29-B is de gedragscode voor arbiters en bemiddelaars van toepassing op bemiddelaars. De punten 3 tot en met 7 alsmede 48 tot en met 54 van het Reglement van orde voor arbitrage in bijlage 29-A zijn eveneens mutatis mutandis van toepassing.

Artikel 4

Regels voor bemiddelingsprocedure

1. Binnen tien dagen na de aanwijzing van de bemiddelaar legt de partij die om de bemiddelingsprocedure heeft verzocht, de bemiddelaar en de andere partij schriftelijk een gedetailleerde beschrijving van het probleem voor, in het bijzonder van de werking van de maatregel in kwestie en van de gevolgen ervan voor de handel. Binnen twintig dagen na toezending van dit stuk kan de andere partij schriftelijk opmerkingen over de beschrijving van het probleem maken. Elke partij kan in haar beschrijving of opmerkingen alle door haar relevant geachte informatie opnemen.

2. De bemiddelaar kan bepalen wat de meest geschikte wijze is om duidelijkheid over de betrokken maatregel en de mogelijke gevolgen ervan voor de handel te scheppen. Hij kan met name bijeenkomsten tussen de partijen organiseren, de partijen gezamenlijk of afzonderlijk raadplegen, verzoeken om bijstand van of overleg plegen met deskundigen[1] en belanghebbenden op het betrokken gebied alsmede alle aanvullende ondersteuning bieden waarom de partijen hebben verzocht. Alvorens om bijstand van deskundigen en belanghebbenden op het betrokken gebied te verzoeken of overleg met hen te plegen, overlegt de bemiddelaar evenwel met de partijen.

3. De bemiddelaar kan advies aanbieden en een oplossing voorstellen ter overweging door de partijen, die de voorgestelde oplossing kunnen aanvaarden of afwijzen dan wel het over een andere oplossing eens kunnen worden. De bemiddelaar kan evenwel noch adviseren noch opmerkingen maken over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met deze overeenkomst.

4. De procedure vindt plaats op het grondgebied van de partij waaraan het verzoek gericht werd, of op enige andere locatie of op enige andere wijze waarover onderling overeenstemming tussen de partijen is bereikt.

5. De partijen streven ernaar binnen zestig dagen na de aanwijzing van de bemiddelaar tot een onderling overeengekomen oplossing te komen. Zolang geen definitieve overeenstemming is bereikt, kunnen de partijen eventuele tussentijdse oplossingen overwegen, met name wanneer de maatregel betrekking heeft op bederfelijke waren.

6. De oplossing kan worden goedgekeurd door middel van een besluit van het Gemengd Comité voor de CETA. Onderling overeengekomen oplossingen worden openbaar gemaakt. De openbaar gemaakte versie mag evenwel geen informatie bevatten die door een partij als vertrouwelijk is aangemerkt.

7. Op verzoek van de partijen legt de bemiddelaar de partijen schriftelijk een ontwerp van het feitenverslag voor, dat een korte samenvatting bevat van de maatregel waarop de procedure betrekking heeft, de gevolgde procedure en, in voorkomend geval, de onderling overeengekomen oplossing waartoe die procedure uiteindelijk heeft geleid, met inbegrip van eventuele tussentijdse oplossingen. De bemiddelaar biedt de partijen 15 dagen de gelegenheid om hun opmerkingen over het ontwerpverslag in te dienen. Na bestudering van de binnen die termijn ingediende opmerkingen van de partijen dient de bemiddelaar binnen 15 dagen schriftelijk een definitief feitenverslag in bij de partijen. Het feitenverslag omvat geen interpretatie van deze overeenkomst.

---

[1] Een partij kan zich er niet tegen verzetten dat in een geschillenbeslechtingsprocedure in het kader van dit hoofdstuk of de WTO-Overeenkomst met een deskundige wordt overlegd, op de enkele grond dat uit hoofde van dit lid met de deskundige is overlegd.

8. De procedure wordt beëindigd:

a) door goedkeuring van een door de partijen onderling overeengekomen oplossing, op de datum van goedkeuring;

b) door een schriftelijke verklaring van de bemiddelaar, na overleg met de partijen, dat verdere bemiddelingsinspanningen geen nut hebben;

c) door een schriftelijke verklaring van een partij nadat mogelijke onderling overeengekomen oplossingen in het kader van de bemiddelingsprocedure zijn onderzocht en adviezen en voorgestelde oplossingen van de bemiddelaar in overweging zijn genomen. Een dergelijke verklaring kan niet worden afgegeven voordat de in artikel 4, lid 5 vermelde periode is verstreken; dan wel

d) in elk stadium van de procedure, wanneer de partijen in onderlinge overeenstemming daartoe besluiten.

AFDELING B

Uitvoering

Artikel 5

Uitvoering van onderling overeengekomen oplossing

1. Wanneer de partijen overeenstemming over een oplossing hebben bereikt, neemt elk van beide partijen de maatregelen die nodig zijn om de onderling overeengekomen oplossing binnen de overeengekomen termijn uit te voeren.

2. De uitvoerende partij stelt de andere partij schriftelijk in kennis van alle stappen of maatregelen die zij voor de uitvoering van de onderling overeengekomen oplossing heeft gedaan respectievelijk genomen.

AFDELING C

Algemene bepalingen

Artikel 6

Vertrouwelijkheid en verhouding tot geschillenbeslechting

1. Tenzij de partijen anders overeenkomen en onverminderd artikel 4, lid 6, zijn alle stappen van de procedure, adviezen of voorgestelde oplossingen daaronder begrepen, vertrouwelijk. Een partij mag echter openbaar maken dat bemiddeling plaatsvindt. De geheimhoudingsplicht geldt niet voor feitelijke informatie die zich reeds in het publieke domein bevindt.

2. De bemiddelingsprocedure laat de rechten en verplichtingen van de partijen uit hoofde van de bepalingen inzake geschillenbeslechting in deze overeenkomst of enige andere overeenkomst onverlet.

3. Overleg voordat de bemiddelingsprocedure wordt ingeleid, is niet verplicht. In de regel moet een partij evenwel zelf een beroep doen op de andere bepalingen van deze overeenkomst inzake samenwerking of overleg voordat de bemiddelingsprocedure wordt ingeleid.

4. Een partij mag zich in andere geschillenbeslechtingsprocedures in het kader van deze overeenkomst of enige andere overeenkomst noch baseren op noch als bewijs gebruiken en een arbitragepanel mag evenmin rekening houden met:

a) door de andere partij in de bemiddelingsprocedure ingenomen standpunten of in het kader van artikel 4, lid 2, verzamelde informatie;

b) het feit dat de andere partij zich bereid heeft verklaard een oplossing voor de maatregel bij wege van bemiddeling te aanvaarden; of

c) door de bemiddelaar gegeven adviezen of gedane voorstellen.

5. Een bemiddelaar mag in het kader van een geschillenbeslechtingsprocedure uit hoofde van deze overeenkomst of de WTO-Overeenkomst met betrekking tot dezelfde aangelegenheid waarin hij heeft bemiddeld, niet zitting nemen in een panel.

Artikel 7

Termijnen

Alle in deze bijlage vermelde termijnen kunnen met wederzijdse instemming van de partijen worden gewijzigd.

Artikel 8

Kosten

1. Elke partij draagt haar eigen kosten van deelname aan de bemiddelingsprocedure.

2. De partijen dragen gezamenlijk en elk voor een gelijk deel de kosten voor organisatorische aangelegenheden, met inbegrip van de honoraria en de kosten van de bemiddelaar. Het honorarium van de bemiddelaar is in overeenstemming met het honorarium dat voor de voorzitter van een arbitragepanel is voorzien in punt 8 van bijlage 29-A.

Artikel 9

Herziening

Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst treden de partijen met elkaar in overleg over de eventuele noodzaak tot wijziging van het bemiddelingsmechanisme tegen de achtergrond van de opgedane ervaringen en de ontwikkeling van een overeenkomstig mechanisme in de WTO.

BIJLAGE 30-A

LIJST VAN BILATERALE INVESTERINGSOVEREENKOMSTEN TUSSEN CANADA EN LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE

Agreement between the Government of the Republic of Croatia and the Government of Canada for the Promotion and Protection of Investments (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Kroatië en de regering van Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Ottawa op 3 februari 1997.

Agreement between the Czech Republic and Canada for the Promotion and Protection of Investments (Overeenkomst tussen de Tsjechische Republiek en Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Praag op 6 mei 2009.

Agreement between the Government of the Republic of Hungary and the Government of Canada for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Hongarije en de regering van Canada ter bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen), gedaan te Ottawa op 3 oktober 1991.

Agreement between the Government of the Republic of Latvia and the Government of Canada for the Promotion and Protection of Investments (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Letland en de regering van Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Riga op 5 mei 2009.

Exchange of Notes between the Government of Canada and the Government of the Republic of Malta Constituting an Agreement Relating to Foreign Investment Insurance (Uitwisseling van nota's tussen de regering van Canada en de regering van de Republiek Malta welke een overeenkomst inhoudt betreffende verzekering met betrekking tot buitenlandse investeringen), gedaan te Valletta op 24 mei 1982.

Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Government of Canada for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments (Overeenkomst tussen de regering van de Republiek Polen en de regering van Canada ter bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen), gedaan te Warschau op 6 april 1990.

Agreement between the Government of Romania and the Government of Canada for the Promotion and Reciprocal Protection of Investment (Overeenkomst tussen de regering van Roemenië en de regering van Canada ter bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen), gedaan te Boekarest op 8 mei 2009.

Agreement between the Slovak Republic and Canada for the Promotion and Protection of Investments (Overeenkomst tussen de Slowaakse Republiek en Canada ter bevordering en bescherming van investeringen), gedaan te Bratislava op 20 juli 2010.

———————

BIJLAGE 30-B

WIJZIGINGEN VAN DE *ALCOHOLIC BEVERAGES AGREEMENT* VAN 1989 EN DE *WINES AND SPIRIT DRINKS AGREEMENT* VAN 2003

AFDELING A

Aan artikel 1 van de *Alcoholic Beverages Agreement* (Overeenkomst inzake alcoholhoudende dranken) van 1989, zoals gewijzigd bij bijlage VIII bij de *Wines and Spirit Drinks Agreement* (Overeenkomst inzake wijnen en gedistilleerde dranken) van 2003, wordt de volgende definitie toegevoegd:

""bevoegde autoriteit": een overheidsinstantie, commissie, raad of andere overheidsdienst van een partij die bij wet is gemachtigd toezicht uit te oefenen op de verkoop van wijnen en gedistilleerde dranken."

AFDELING B

Artikel 2, lid 2, onder b), van de *Alcoholic Beverages Agreement* van 1989, zoals gewijzigd bij bijlage VIII bij de *Wines and Spirit Drinks Agreement* van 2003, komt te luiden als volgt:

"b) afzetpunten van particuliere wijnpakhuizen buiten de bedrijfsterreinen in Ontario en British Columbia ertoe verplicht uitsluitend door Canadese wijnmakerijen geproduceerde wijnen verkopen. Het aantal van deze afzetpunten van particuliere wijnpakhuizen buiten de bedrijfsterreinen waaraan toestemming is verleend uitsluitend door Canadese wijnmakerijen in deze provincies geproduceerde wijnen te verkopen, bedraagt in Ontario maximaal tweehonderdtweeënnegentig en in British Columbia maximaal zestig."

AFDELING C

Artikel 4 van de *Alcoholic Beverages Agreement* van 1989, zoals gewijzigd bij bijlage VIII bij de *Wines and Spirit Drinks Agreement* van 2003, komt te luiden als volgt:

"Artikel 4

Commerciële behandeling

1. De bevoegde autoriteiten leven bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden met betrekking tot de inkoop, de distributie en de verkoop in het klein van producten uit de andere partij de in artikel XVII van de GATT opgenomen bepalingen inzake staatshandelsondernemingen na, met name in die zin dat zij desbetreffende beslissingen uitsluitend op grond van commerciële overwegingen nemen, en geven de ondernemingen uit de andere partij in overeenstemming met de zakelijke gebruiken een adequate kans om te concurreren voor deelneming aan dergelijke inkooptransacties.

2. Elke partij neemt alle mogelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat een onderneming waaraan een monopolie is verleend voor de handel in en de verkoop van wijn en gedistilleerde dranken op haar grondgebied, de haar verleende monopoliepositie niet gebruikt om al dan niet rechtstreeks, daaronder begrepen via haar activiteiten met haar moeder-, dochter- of andere ondernemingen met dezelfde eigenaar, op een markt buiten het grondgebied waarbinnen zij een monopoliepositie heeft, wijn en gedistilleerde dranken te verkopen zodanig dat daardoor een mededingingverstorend effect ontstaat waarbij de mededinging op die markt merkbaar wordt beperkt."

AFDELING D

Artikel 4 bis van de *Alcoholic Beverages Agreement* van 1989, zoals gewijzigd bij bijlage VIII bij de *Wines and Spirit Drinks Agreement* van 2003, komt te luiden als volgt:

"4 bis — Prijsstelling

1. De bevoegde instanties van de partijen zorgen ervoor dat alle toeslagen, dienstverleningskosten en andere maatregelen betreffende de prijsstelling niet discriminerend zijn, voor alle verkoop in het klein gelden en in overeenstemming zijn met artikel 2.

2. Voor producten uit de andere partij mag een verschil in dienstverleningskosten slechts worden toegepast voor zover het niet groter is dan de extra kosten die noodzakelijk aan de afzet van producten uit de andere partij zijn verbonden, rekening houdend met de extra kosten die voortvloeien uit onder meer de leveringsmethoden en de frequentie.

3. Elke partij zorgt ervoor dat dienstverleningskosten niet worden toegepast op producten uit de andere partij op basis van de waarde van het product.

4. Het verschil in dienstverleningskosten wordt gerechtvaardigd in overeenstemming met de gangbare boekhoudkundige procedures door onafhankelijke accountants op basis van een audit uitgevoerd op verzoek van de andere partij, en wel binnen één jaar na de inwerkingtreding van de *Wines and Spirit Drinks Agreement* van 2003, en daarna met tussenpozen van ten minste vier jaar. De resultaten van de audits worden ter beschikking van de partijen gesteld binnen één jaar nadat een verzoek is gedaan.

5. De bevoegde autoriteiten actualiseren indien nodig de heffingen in verband met verschillen in dienstverleningskosten, in het kader van hun verbintenis ingevolge artikel 4 bis, lid 2.

6. De bevoegde autoriteiten maken de toepasselijke heffingen in verband met verschillen in dienstverleningskosten openbaar toegankelijk, bijvoorbeeld via hun officiële website.

7. De bevoegde autoriteiten stellen een contactpunt in voor vragen en zorgen uit de andere partij ten aanzien van de heffingen in verband met verschillen in dienstverleningskosten. Een partij antwoordt schriftelijk op een verzoek van de andere partij binnen zestig dagen na ontvangst van het verzoek."

AFDELING E

De *Alcoholic Beverages Agreement* van 1989, zoals gewijzigd bij bijlage VIII bij de *Wines and Spirit Drinks Agreement* van 2003, wordt gewijzigd door toevoeging van een artikel 4 ter:

"Artikel 4 ter

Bijmengvereisten

Geen van de partijen mag maatregelen vaststellen of handhaven die ertoe verplichten vanaf het grondgebied van de andere partij met het oog op botteling ingevoerde gedistilleerde dranken bij te mengen met enige gedistilleerde drank uit de partij van invoer."

AFDELING F

De *Wines and Spirit Drinks Agreement* van 2003 wordt als volgt gewijzigd:

a) Artikel 27 (Gemengd Comité), lid 3, eerste streepje, wordt vervangen door: "wijzigingen van de bijlagen bij deze overeenkomst bij een besluit van het Gemengd Comité goed te keuren."

b) Titel VIII (Regeling van geschillen) wordt geschrapt.

c) De laatste twee zinnen van artikel 8 (Bezwaarprocedure), lid 1, worden vervangen door: "Een overeenkomstsluitende partij kan verzoeken om overleg als bedoeld in artikel 29.4 (Overleg) van de Brede Economische en Handelsovereenkomst Canada-Europese Unie ("CETA"). Indien dit overleg het probleem niet oplost, kan een overeenkomstsluitende partij de andere overeenkomstsluitende partij schriftelijk in kennis stellen van haar besluit de zaak te verwijzen voor arbitrage overeenkomstig de artikelen 29.6 tot en met 29.10 van de CETA."

d) De aanhef van artikel 9 (Wijziging van bijlage I), lid 2, wordt vervangen door: "In afwijking van lid 1 geldt dat, indien een overeenkomstsluitende partij een beroep doet op de in artikel 8 (Bezwaarprocedure) bedoelde bezwaarprocedure, de overeenkomstsluitende partijen in overeenstemming met de uitkomst van het overleg handelen, tenzij de aangelegenheid wordt doorverwezen naar de arbitrageprocedure als bedoeld in de artikelen 29.6 tot en met 29.10 van de CETA, in welk geval het volgende geldt:"

e) Aan artikel 9 (Wijziging van bijlage I) wordt een derde lid toegevoegd: "3. Wanneer de artikelen 29.6 tot en met 29.10 van de CETA worden toegepast in de loop van de in lid 2 bedoelde procedure, dan zijn zij mutatis mutandis van toepassing."

BIJLAGE 30-C

GEZAMENLIJKE VERKLARING BETREFFENDE WIJNEN EN GEDISTILLEERDE DRANKEN

De partijen erkennen de inspanningen die zijn geleverd en de vooruitgang die is geboekt inzake wijn en gedistilleerde dranken in het kader van de onderhandelingen over deze overeenkomst. Deze inspanningen hebben geleid tot onderling overeengekomen oplossingen voor een aantal zeer belangrijke kwesties.

De partijen komen overeen alle verdere kwesties of zorgen met betrekking tot wijn en gedistilleerde dranken, en met name de wens van de Europese Unie te streven naar afschaffing van de differentiatie van de provinciale toeslagen zoals die op binnenlandse wijnen en in particuliere wijnpakhuizen in Canada gebottelde wijnen worden toegepast, via de geëigende mechanismen onverwijld te bespreken, teneinde onderling overeengekomen oplossingen te vinden.

De partijen komen overeen dat zij aan het einde van het vijfde jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst nagaan welke vooruitgang er geboekt is bij de afschaffing van de in de voorgaande alinea bedoelde differentiatie, op basis van het onderzoek van alle ontwikkelingen in de sector, met inbegrip van de gevolgen van de toekenning aan derde landen van een gunstigere behandeling in het kader van andere handelsbesprekingen waarbij Canada is betrokken.

BIJLAGE 30-D

GEZAMENLIJKE VERKLARING VAN DE PARTIJEN OVER LANDEN DIE EEN DOUANE-UNIE MET DE EUROPESE UNIE TOT STAND HEBBEN GEBRACHT

1. De Europese Unie herinnert eraan dat de landen die een douane-unie tot stand hebben gebracht met de Europese Unie, hun handelsregeling aan die van de Europese Unie moeten aanpassen en dat sommige van hen een preferentiële overeenkomst moeten sluiten met landen die preferentiële overeenkomsten met de Europese Unie hebben.

2. In dit verband streeft Canada ernaar onderhandelingen te openen met de landen die

   a) een douane-unie tot stand hebben gebracht met de Europese Unie, en

   b) waarvan de goederen niet in aanmerking komen voor de tariefconcessies ingevolge deze overeenkomst,

   met het oog op de sluiting van een brede bilaterale overeenkomst tot instelling van een vrijhandelszone in overeenstemming met de desbetreffende bepalingen van de WTO-Overeenkomst inzake goederen en diensten, op voorwaarde dat deze landen ermee instemmen te onderhandelen over een ambitieuze en veelomvattende overeenkomst die qua reikwijdte en ambitie vergelijkbaar is met de onderhavige overeenkomst. Canada streeft ernaar zo spoedig mogelijk onderhandelingen te openen, zodat een dergelijke overeenkomst op een zo vroeg mogelijk tijdstip na de inwerkingtreding van de onderhavige overeenkomst in werking kan treden.